

RECENSIE Guus Geurts uit Venray pleit in zijn boek voor bescherming landbouw in plaats van afbreken handelsmuren

Boerenzoon contra plofkip en megastal

Ondanks een hoge landbouwproductie dreigt een voedselcrisis. In zijn boek 'Wereldvoedsel' verklaart milieukundige Guus Geurts uit Venray de paradox.

door **Peter Heesen**

Eeuwenlang produceerden boeren uit Roemenië voor de lokale markt. Ze maakten hun eigen kaas, slachten hun eigen varkens. Na de toetreding tot de Europese Unie moesten ze aan strenge hygiëneregels voldoen. Velen konden de investeringen niet opbrengen. Om in hun levensonderhoud te voorzien, boden ze zich in het Westen aan als goedkope arbeidskracht. Werkgevers in Nederland ontvingen de harde werkers met open armen, maar de overheid ziet ze als concurrenten van de eigen werklozen en dreigt voorlopig geen werkvergunningen meer te verstrekken. Door forse subsidies konden Amerikaanse boeren hun maïs dumpen in Mexico, de bakermat van het gewas. De Mexicaanse boeren werden gedwongen te stoppen. Nadat de Amerikanen hadden ontdekt dat de maïs meer opleverde als bio-brandstof voor auto's, kwamen de Mexicanen moeilijk aan voedsel. Ze waren immers afhankelijk geworden van geïmporteerde maïs. Tijdens de voedselcrisis in 2008 leidde dat tot rellen. Melkveehouders in Nederland lieten in 2009 hun melk over de akker lopen. Ze deden dat uit protest tegen de afschaffing van subsidies waardoor ze moeten concurreren op de onstabiele wereldmarkt. De voorbeelden zijn van milieukundige Guus Geurts (45) uit Venray.

Een Maya-vrouw en haar dochter planten groenten op een berghelling in Zunil (Guatemala, 2009). foto Guus Geurts

De zoon van een melkveehouder schreef het boek *Wereldvoedsel, pleidooi voor een rechtvaardige en ecologische voedselvoorziening*. In een klein land dat groot is geworden

'Wereldvoedsel' vol schrijnende voorbeelden

door zijn VOC-mentaliteit pleit hij voor het beperken van de internationale handel, omdat mens en natuur anders onherroepelijk naar de mallemoer gaan. Met vele aangrij-

pende voorbeelden schetst hij een beeld van de huidige, onevenwichtige voedselvoorziening. Zo zijn boeren in Pakistan voor de aardappelteelt afhankelijk van het water dat afkomstig is van de smeltende sneeuw uit de Hindu Kush- en Karakoram-gebergten. Door klimaatverandering dreigt de teelt samen met de gletsjers te verdwijnen. Aan de andere kant smijten Nederlandse handelaren met kerosine door bloemen uit Kenia en Ethiopië te halen en vervolgens over de hele wereld te verkopen. Onder het mom van ontwikkelings-samenwerking worden wegen aangelegd in Afrika. Zo kunnen kleine

boeren hun producten beter naar de markt brengen en zich onttrekken aan de armoede. Andersom krijgen grootgrondbezitters toegang tot gebieden die ontgonnen

Uitgangspunt is regionaliseren, niet globaliseren

worden voor soja-, suikerriet- en palmolieplantages. Overheden in ontwikkelingslanden leggen de rode loper uit voor concerns als McDonald's en Danone. Zo kon Nest-

lé de moeders leren dat melkpoe-der gezonder is dan de moeder-melk. Doordat de poeder werd aangemaakt met vervuild water stier-ven veel baby's. De reclame werd in 1981 verboden. Schrijnende voorbeelden. Het boek *Wereldvoedsel* staat er vol van. En het is geen ver-van-mijn-bedshow. In Nederland staan we zo ver van ons voedsel af dat we wellicht niet weten wat 'plofkippen' zijn. Dat zijn kuikens die in 35 tot 40 dagen worden vetgemest en vlak voor de verwerking tot kipfilet nauwelijks op hun poten kunnen staan. Nederlandse boeren en tuinders worden overigens gedwongen hun productie te industrialiseren. Ze worden immers gemangeld door machtige supermarktketens en mondige consumenten. Alleen door schaalvergroting kunnen ze nog een boterham verdienen, maar dan klaagt de burger over water-bommen, megastallen en Q-koorts. Geurts pleit voor een alternatieve voedselvoorziening. Niet globalise-ring, maar regionalisering moet als uitgangspunt dienen. Propageer zelfvoorzienende continenten, zoals Europa. Drijf enkel handel met andere continenten in producten die niet voorhanden zijn. Kortom, richt handelsmuren op in plaats van ze af te breken. Supermarkten worden verplicht de producten van de eigen agrariërs af te nemen, zodat die eerlijke prijs krijgen. Alleen zo komt een einde aan de ratrace in de wereld en kunnen boeren weer in harmonie met natuur en milieu leven en werken. Geurts hoopt dat mensen zijn plei-dooi steunen na lezing van zijn boek en niet pas nadat klimaatver-andering nog meer rampen heeft veroorzaakt en olie en gas werke-lijk op zijn. Hoe dan ook, *Wereld-voedsel* geeft food for thought.

Guus Geurts, Wereldvoedsel, 19,95 euro, ISBN 9789086050086.